

Δ.310/Ε2: αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus) για τη διδασκαλία ελληνικής γλώσσας για ακαδημαϊκούς σκοπούς σε αλλοδαπούς προπτυχιακούς φοιτητές του Α.Π.Θ.

**Γαβριηλίδου Γεωργία, Κοκκινίδου Μαρίνα, Σεχίδου Ειρήνη,
Τακούδα Χριστίνα, Τριανταφυλλίδου Λήδα**
(μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΣΝΕΓ Α.Π.Θ.)

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς I και II (α΄ κύκλος)

Α΄ - Β΄ εξάμηνο αλλοδαπών φοιτητών
(Γλωσσικό επίπεδο: Γ1 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες - Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
<p>Γραπτά είδη: άρθρο γνώμης σε θέματα που παρουσιάζουν γενικότερο διεπιστημονικό ενδιαφέρον (π.χ. περιβάλλον, ηθική δεοντολογία, κοινωνικά ζητήματα κλπ.)</p> <p>εκλαϊκευμένο επιστημονικό άρθρο στον τύπο και σε περιοδικά ειδικού ενδιαφέροντος (π.χ. Focus, Βήμα science κλπ.)</p> <p>Προφορικά είδη: συνέντευξη εκλαϊκευμένης επιστημονικής γνώσης (π.χ. από την εκπομπή "Όλα για την υγεία")</p> <p>ακαδημαϊκή διάλεξη (σε εισαγωγικό προπτυχιακό επίπεδο)</p>	<p>δομή του κειμένου</p> <p>ρητορικά σχήματα: π.χ. πρόβλημα-αίτια - λύση- αποτίμηση σύγκριση - αντίθεση, υπόθεση, επεξήγηση κλπ.</p> <p>δείκτες συνοχής και συνεκτικότητας</p> <p>ύφος και στάση του συγγραφέα</p> <p>τεχνικές σημειώσεων σε προφορικά και γραπτά κείμενα μεγάλης έκτασης</p> <p>τύποι βιβλιογραφικής αναφοράς</p> <p>διάκριση χρήσης λόγιου-λαϊκού ύφους</p> <p>γενικό vs. ειδικό λεξιλόγιο</p> <p>παρουσίαση και συζήτηση θέματος γενικού ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος</p> <p>τεχνικές σημειώσεων</p>	<p>ανώμαλα ουσιαστικά, όπως τα: μυς, πήχυς, ύδωρ, ήπαρ, φρέαρ, πέρας, γήρας, μηδέν το δέον, το πρέπον κλπ. το οστούν</p> <p>επίθετα: σε -ύς, -εία, -ύ (ευρύς)</p> <p>τριγενή δικατάληκτα (λόγια, καθαρεύουσα): -ος, -ο, -ης-ες</p> <p>ρηματικά επίθετα: -τός, -τέος, -σιμός, -ξιμός, -ιμός *με λόγιες καταλήξεις: -(ω)λός, -(α)λέος, -είος, -αίος, -ιαίος</p> <p>μετοχές: -ων, -ουσα, -ον (επείγων) -είς, -είσα, -έν (γεννηθείς)</p> <p>Απόλυτος Υπερθετικός (φίλτατος, Ύψιστος)</p> <p>ελλειπτικά παραθετικά (χειρότερος, χειρίστος)</p> <p>Επιρρήματα σε -α και -ως</p> <p>Αντωνυμίες αναφορικές: οσοδήποτε, οποιοδήποτε, οτιδήποτε, οιοσδήποτε, ό,τι – ό,τι</p> <p>ρήματα: ομάδες ρημάτων με</p>

		<p>δεύτερο συνθετικό τα: -άγω, -αγγέλλω, -βάλλω, - βλέπω, - δίδω, -έχω, -θέτω, - καλώ (1,2), - λέγω, -λαμβάνω, - στέλλω, - σκευάζω, -στρέφω, - τείνω, -τρέπω, κ.ά. σε ενεργητική και μεσοπαθητική φωνή</p> <p>εσωτερική και φωνηεντική αύξηση</p> <p>μετοχές παθητικού ενεστώτα (-όμενος, ώμενος, -έμενος, - ούμενος, -άμενος) (εξαρτώμενος, τιμώμενος) και παθητικού παρακειμένου (απασχολούμενος - απασχολημένος) διάκριση χρήσης</p> <p>παραγωγή και σύνθεση ουσιαστικών (αντι- απο- μετα- παρα, υπερ- υπο- -ειο, -εία, -ία, -ιά -μα, -το, - οσύνη, - ότητα) και ρημάτων (- ποιώ, - γραφω) με παραγωγικά προθήματα και επιθήματα</p>
--	--	---

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς III και IV (β΄ κύκλος)

Γ΄ - Δ΄ εξάμηνο αλλοδαπών φοιτητών

(Γλωσσικό επίπεδο: Γ1-Γ2 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες - Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
εκλαϊκευμένο άρθρο vs. επιστημονικό (ερευνητικό) άρθρο με εστίαση στα επιμέρους μέρη του (π.χ εισαγωγή-παρουσίαση της έρευνας-συζήτηση των αποτελεσμάτων- επίλογος)	δομή του επιστημονικού/ ερευνητικού λόγου και κειμενικοί μηχανισμοί	τριγενή και δικατάληκτα επίθετα σε -ος -ο και οι συνάψεις τους (βόρειος θάλασσα, ειδοποιός διαφορά)
εισαγωγικό ακαδημαϊκό εγχειρίδιο	επαγωγικός και παραγωγικός συλλογισμός/ γενίκευση- εξειδίκευση	λόγιες αόριστες αντωνυμίες: πας, πάσα, παν ο τάδε, ο δείνα
προπτυχιακή (ερευνητική) εργασία ως γραπτό κειμενικό είδος και ως προφορική παρουσίαση στην τάξη	κριτική αποτίμηση της βιβλιογραφίας	μετοχές σε -ων, -ον (νοήμων) -ας -ασα -αν (αποβιώσας) -ων -ωσα -ων (δρων)
	τεχνικές περίληψης και παρουσίασης των βασικών σημείων ενός κειμένου	μηδενικό άρθρο
	τεχνικές μετριασμού και ενίσχυσης της στάσης του συγγραφέα	ενεργητική και παθητική σύνταξη (υφολογικές διαφορές)
	διάκριση χρήσης λόγιου-λαϊκού ύφους	υποτακτική σύνδεση και σύνταξη
	γενικό ακαδημαϊκό λεξιλόγιο	χρήση των πτώσεων ύστερα από λόγιες προθέσεις (άνευ, ανά, διά, κατά, υπέρ, υπό)
	γενικά χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού λόγου	επιστημική και δεοντική τροπικότητα: <i>μπορεί, φαίνεται, πρέπει</i> , κλπ.
		στερεότυπες εκφράσεις με χρήση λόγιων τύπων γενικής, δοτικής και κλητικής
		σύνθεση με λόγιες προθέσεις και κλίση ρημάτων ρημάτων με δεύτερο συνθετικό τα:- αίρω/ -ομαι, βαίνω, δεικνύω/ -ομαι, -τίθεμαι, -ίσταμαι
		παραγωγή και σύνθεση ουσιαστικών με λεξικά προθήματα και επιθήματα λόγιας προέλευσης (ενδο- ευ-, ημι- παν- υδρο- κλπ. -αλγία, -κτονία, -λογία -ποίηση, -σκόπηση)

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς V και VI (γ' κύκλος)

Ε' - Στ' εξαμήνο αλλοδαπών φοιτητών

(Γλωσσικό επίπεδο: Γ2 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες - Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
ερευνητικό άρθρο δημοσιευμένο σε συλλογικούς τόμους ή σε επιστημονικά περιοδικά	δομή των περιλήψεων των ερευνητικών άρθρων	ονοματοποίηση πολυλεκτικά σύνθετα ουσιαστικά – κελύφη
περίληψη (abstract) ερευνητικού άρθρου	βιβλιογραφική έρευνα	λόγια χρήση της γενικής (κεκλεισμένων των θυρών, καιρού επιτρέποντος κλπ)
ανακοινώσεις-πρακτικά συνεδρίων	τεχνικές συγγραφής ερευνητικής εργασίας	αρχαιόκλιτος παθητικός αόριστος (συνέβη, ετέθη, κατέστη κλπ)
ερευνητική εργασία ανάλογα με τον επιστημονικό κλάδο	επεξεργασία πολυτροπικών κειμένων με στατιστικά στοιχεία, πίνακες, διαγράμματα κλπ.	ουσιαστικοποιημένες μετοχές παθητικού αορίστου (οι συλληφθέντες, οι πληγέντες, οι απορριφθέντες κλπ)
ακαδημαϊκές συζητήσεις και παρουσιάσεις σε ειδικό κοινό	επιστημονικό λεξιλόγιο και λεξιλόγιο ορολογίας	μετοχές παθητικού παρακειμένου με αναδιπλασιασμό (ενδεδειγμένος, εγγεγραμμένοι, λελογισμένη κλπ)
	τεχνικές παρουσίασης (power point) επιστημονικού κειμένου σε ειδικό κοινό	ρήματα σε -ούμαι και -ώμαι (δικαιούμαι, καρπούμαι, εγγυώμαι κλπ)
	διατύπωση απόψεων με σαφήνεια και λογικά επιχειρήματα	η σύνταξη των λόγιων προθέσεων: άνευ, δια, εις, εκ, εξ, έναντι, εντός, επί, κατόπιν, λόγω, περί, προ, υπό και η χρήση τους σε παγιωμένες εκφράσεις
	αντίκρουση επιχειρηματολογίας	

Βιβλιογραφία

Αγαθοπούλου, Ε. 2013. Διδασκαλία δεύτερης γλώσσας για ακαδημαϊκούς σκοπούς I: Εισαγωγή στο πεδίο και εφαρμογές γλωσσολογικών αναλύσεων. Άρθρο στο πλαίσιο του προγράμματος «Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας» (ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ) . Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. [<http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=272>]

Αλεξανδρή, Κ. & Μ. Καπουρκατσίδου. 2012. Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης: Αναλυτικό Πρόγραμμα για το Προχωρημένο Επίπεδο Γλωσσομάθειας (Γ1). In Gavriilidou, Z., A. Efthymiou, E. Thomadaki & P. Kambakii-Vougiouklis (eds.) 2012. *Selected Papers of the 10th ICGL*, pp 631-637. Komotini/ Greece: Dimocritus University of Thrace.

Αντωνοπούλου, Ν., Σ. Βογιατζίδου, & Α. Τσαγγαλίδης. 2013. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Γαβριηλίδου, Γ. & Α. Κοιλιάρη. 2013. Διεύρυνση δεξιοτήτων για ακαδημαϊκή χρήση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. *Ανακοίνωση στην 34η Ετήσια Συνάντηση Τομέα Γλωσσολογίας: «Γλώσσα και Εκπαίδευση»*, ΑΠΘ, 16-18 Μαΐου 2013.

Αραποπούλου, Μ. & Γ. Γιαννουλοπούλου. 2001. Ο λόγος των επιστημών [E7]. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός, Πύλη για την ελληνική γλώσσα. [http://www.komvos.edu.gr/glwssa/odigos/thema_e7/e_6_thema.htm]

Γούτσος, Δ. 2006. Ανάπτυξη λεξιλογίου: Από το βασικό στο προχωρημένο επίπεδο. Στο Γούτσος, Δ., Μ. Σηφιανού και Α. Γεωργακοπούλου (επιμ.) 2006. *Η ελληνική ως ξένη γλώσσα: από τις λέξεις στα κείμενα*, σσ 13-92. Αθήνα: Πατάκης.

Ιακώβου, Μ. & Σ. Μπέλλα. 2004. *Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας σε Ενηλίκους: Προχωρημένο Επίπεδο*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ιακώβου, Μ. & Σ. Μπέλλα. 2006. Η παραγωγή γραπτού λόγου στο προχωρημένο επίπεδο: στοιχεία ακαδημαϊκής και πολιτισμικής έκφρασης. Στο Χατζηπαναγιωτίδη, Α. & Ε. Σεχίδου (επιμ.) 2006. *Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας ως Δεύτερης / Ξένης: Νέες Τάσεις*, σσ 172-186. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. 2009. *Όψεις του ακαδημαϊκού λόγου*. Αθήνα: Gutenberg.

Τακούδα, Χ. 2011. Τάσεις και προτάσεις για τη διδασκαλία του ακαδημαϊκού λόγου σε ξενόγλωσσους φοιτητές των ελληνικών πανεπιστημίων. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 31ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας "Διδασκαλία και εκμάθηση της Ελληνικής"*. Θεσσαλονίκη 16-18 Απριλίου 2010, σσ 674-685. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Ταρατόρη, Ε, Μ. Τσαλκατίδου & Θ. Τσαλκατίδης. 2008. *Επιστημονική τεχνολογία*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

Τοκατλίδου, Β. 2004-2005. *Τεχνικές γραφής του επιστημονικού κειμένου*. ΑΠΘ: Διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών.

Anderson, K., J. Maclean & T. Lynch. 2008. *Study Speaking. A course in spoken English for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Flowerdew, J. & M. Peacock (eds). 2001. *Research perspectives on English for Academic Purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hamp- Lyons, L. & B. Heasley. 2006. *Study Writing. A course in writing skills for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hyland, K. 2009. *Academic discourse*. London: Continuum.

Munby, J. 1978. *Communicative Syllabus Design*. Cambridge: Cambridge University Press.

Robinson, P. 1991. *ESP today: a Practitioner's Guide*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.

Smith, M. & G. Smith. 1988. *A study skills handbook*. Melbourne: Oxford University Press.

Swales, J. & C. Feak. 2000. *English in Today's Research World. A writing guide*. Michigan: University of Michigan Press.

Swales, J. & C. Feak. 2004. *Academic Writing for graduate students: essential tasks and skills*. Michigan: University of Michigan Press.

Wallace, M. 1980. *Study Skills In English*. Cambridge: Cambridge University Press.